

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122202890
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122202890.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom ul. Pajštúnska 5, Bratislava, IČO 35 724 803, zastúpeného Advokátska kancelária Remedium Legal, s.r.o., so sídlom ul. Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D. E. F., o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 17Csp/22/2022-49 zo dňa 29. novembra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zamietol žalobu o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom titulom neuhradenej istiny z úveru, ktorá pohľadávka bola na žalobcu postúpená od právneho predchodcu G. H., I. (výrok I.) a žalovanej náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal (výrok II.). Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne posúdil podľa § 40 ods. 3, ods.4, § 52 ods. 1 až 4, § 488, § 489, § 491 ods. 1 a § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 1 ods. 1, ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, § 11 ods. 1, ods. 2, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch.

2. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 10.000,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 10.11.2021 do zaplatenia. Žalobca v žalobe uvádzal, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 09.11.2021 medzi postupcom G. H., I. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzavrel so žalovanou dňa 06.02.2017 zmluvu č. XXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky a ktorou poskytol postupca žalovanej peňažné prostriedky. Žalobca mal za to, že zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, resp. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzhľadom k tomu, že žalovaná sa dostala do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a súčasne bola upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyhlásil podaním zo dňa 18.03.2019 mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia bola vo výške 10.625,59 eur a pozostávala z istiny 10.281,30 eur, z riadneho úroku 310,92 eur, z úroku z omeškania 17,37 eur a z poplatkov 16,- eur. Žalovaná do dňa podania žaloby neuhradila dlžnú sumu ani čiastočne.

3. Žaloba bola žalovanej doručená do vlastných rúk, avšak sa k nej nevyjadrila. Súd prvej inštancie na prejednanie a rozhodnutie veci nariadil pojednávanie, ktorého sa strany sporu nezúčastnili. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že žalobca si v konaní uplatňuje právo na peňažné plnenie zo zmluvy o úvere, ktorú uzavrela žalovaná s bankou G. H., I.. Túto pohľadávku mal žalobca nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 09.11.2021. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nenadobudol platne pohľadávku, ktorej splnenia sa v konaní voči žalovanej domáha a nemá aktívnu vecnú legitimáciu v spore, ktorá je základným predpokladom úspešnosti žaloby. Podľa súdu prvej inštancie je zmluva o postúpení pohľadávok neplatnou pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok nebolo dodržané ustanovenie § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie zistil, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru nebolo platné, pretože postupca nemal naň právo z dvoch dôvodov. Súd prvej inštancie mal za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola uzavretá písomne a žalobca nepreukázal, že postupca dodržal ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (odborné posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver). Podľa súdu prvej inštancie žalovaná k 19.01.2019 veriteľovi splatila celkovo sumu 4.540,49 eur (vrátane poplatku za poskytnutie úveru 260,- eur, poplatku 15,- eur, na ktoré postupca nemal právo pre bezúročnosť a bezpoplatnosť), preto nebola dňa 15.02.2019 v omeškaní so splácaním úveru vo výške 583,92 eur, nakoľko veriteľ časť splátok použil na započítanie na úroky, na ktoré nemal právo (spolu v sume 1.546,79 eur, čo by zodpovedalo siedmym riadnym splátkam). Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (tzv. bonitu klienta). S poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V danom prípade podľa súdu prvej inštancie z predložených dôkazov nevyplývalo, že by postupca zisťoval príjem žalovanej, alebo že by nahliadal do príslušných registrov. Žalobca nepredložil žiadnu listinu, z ktorej by vyplývalo, aký bol status (príjmy, výdavky, záväzky, počet vyživovacích povinností, rodinný stav) žalovanej spotrebiteľky v čase poskytnutia úveru postupcom. Súd prvej inštancie záverom dodal, že žalobca tým, že sa bez vážnych dôvodov nezúčastnil pojednávania, obral sa o možnosť reagovať na zistenia súdu a predložiť prípadne dôkazy, preukazujúce opak. Poukázal na závery rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5CoCsp/1/2022 zo dňa 23.03.2022 s tým, že súdu zo žiadneho ustanovenia zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť odročiť pojednávanie za účelom písomnej výzvy strane sporu na predloženie ďalších potrebných dôkazov a uvedený postup by poškodzoval slabšiu stranu sporu (spotrebiteľku). O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2, § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že jej v priebehu konania žiadne trovy nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g), h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, prípadne aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na to, že nakoľko samotný súd pred žalobcom v priebehu konania neprezentoval spornosť uplatneného nároku, napr. výzvou na preukázanie skutočností, ktoré by považoval za sporné, žalobca tak nadobudol legitímne očakávanie, že uplatnený nárok považuje súd prvej inštancie za preukázaný a uplatnený dôvodne, pričom s ohľadom na pasivitu žalovanej bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie prekvapivým a zároveň nepreskúmateľným. Uplatňovaný nárok a predložené dôkazy neboli žalovanou rozporované a v konaní sa nejavil žiadny reálny dôvod považovať akúkoľvek skutočnosť ohľadom skúmania schopnosti spotrebiteľky splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou za nepreukázanú alebo spornú. Tento postup podľa žalobcu porušuje princíp právnej istoty. Pokiaľ súd prvej inštancie považoval preukázanie schopnosti spotrebiteľky splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou za nepreukázané (sporné), mal žalobcu vyzvať na doplnenie dôkazov, prípadne na vyjadrenie v konaní. Tým, že tak neučinil, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. K odvolaniu pripojil preto dôkaz o postupcovom skúmaní schopnosti splácania úveru žalovanou. Skúmanie bonity pred poskytnutím úveru žalovanej nebolo medzi stranami sporu sporné, a teda v súlade s § 151 ods. 2 CSP bolo potrebné považovať ho za nesporné skutkové tvrdenie. Na podporu svojho záveru poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoCsp/20/2021 zo dňa 13.09.2022. Mal za to, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver bola zachovaná, pôvodný veriteľ disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol

schopný získať objektívny obraz o finančnej situácii žalovanej a o jej schopnosti predmetný úver splácať. So záverom súdu prvej inštancie o nedodržaní písomnej formy zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru sa nestotožnil, nakoľko k žalobe pripojil dôkaz – osvedčenie o elektronickej akceptácii úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, ktorým sa potvrdil digitálny podpis zmluvy prostredníctvom mobilnej aplikácie G. H. dňa 06.02.2017 o 14:35:46 a k čerpaniu úveru došlo 06.02.2017 o 14:36:22. Z uvedeného vyplýva, že zmluva bola uzavretá písomne a súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

5. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t.j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

7. Podľa ust. § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalovaného nariaďovať pojednávanie.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa od žalovanej podanou žalobou domáhal zaplataenia neuhradenej istiny z úveru vo výške 10.000,- eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 10.11.2021 do zaplataenia po tom, ako mu bola predmetná pohľadávka postúpená postupcom – bankou, ktorá so žalovanou uzavrela dňa 06.02.2017 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XXXXXXXXXXXX. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XXXXXXXXXXXX, na ktorej nie je zaznamenaný deň a miesto uzavretia zmluvy a ani vlastnoručný podpis žalovanej a zástupcu banky. Na predmetnej zmluve je uvedený údaj, že dokument bol za G. H., I. podpísaný elektronicke. K žalobe žalobca pripojil osvedčenie o elektronickej akceptácii úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, ktorým banka potvrdila digitálny podpis zmluvy s tým, že digitálny podpis zmluvy bol realizovaný prostredníctvom mobilnej aplikácie G. H., zmluva bola digitálne akceptovaná 06.02.2017 v čase o 14:35:46 a úver bol čerpaný klientom (žalovanou) dňa 06.02.2017 v čase o 14:35:22. Žalobca k podanej žalobe predložil aj dodatok k zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby zo dňa 03.08.2017, v ktorom sa banka so žalovanou písomne dohodla na zmene úrokovej sadzby.

9. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie napriek tomu, že vykonal dokazovanie oboznámením uvedených listín predložených žalobcom tieto riadne nevyhodnotil a v bode 7.3. odôvodnenia konštatoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nebola uzavretá písomne.

10. Podľa § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickeými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickeými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickeým podpisom alebo zaručenou elektronickeou pečaťou.

11. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere na žiadosť spotrebiteľa uzavrela prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie, 10) ktorý neumožňuje poskytnúť informácie podľa odseku 1 spôsobom podľa odseku 2, veriteľ tieto informácie poskytne spotrebiteľovi bezprostredne po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

12. Podľa § 2 písm. e) zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie prostriedkom diaľkovej komunikácie prostriedok, ktorý bez súčasného fyzického kontaktu dodávateľa a spotrebiteľa možno použiť pri poskytovaní finančnej služby na diaľku, najmä elektronickeá pošta, telefón, fax, adresný list, ponukový katalóg.

13. S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia odvolací súd uvádza, že je v praxi možné uzavrieť spotrebiteľskú zmluvu elektronickeými prostriedkami, ako tomu bolo v danom prípade prostredníctvom mobilnej aplikácie banky, v ktorej bola zmluva o spotrebiteľskom úvere podpísaná žalovanou digitálnym podpisom dňa 06.02.2017 v čase o 14.:35:46, o čom svedčí osvedčenie o elektronickeej akceptácii úverovej zmluvy (č.l. 27 spisu). Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie oboznámením tohto

osvedčenia, avšak vo svojom rozhodnutí neuviedol, ako vyhodnotil skutočnosti z neho vyplývajúce. Žalovaná v priebehu konania netvrdila, že by predmetnú spotrebiteľskú zmluvu neuzavrela spôsobom, ako tvrdil a preukazoval žalobca, preto záver súdu prvej inštancie o nedodržaní písomnej formy zmluvy nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, je v rozpore s tvrdenými a preukázanými skutočnosťami.

14. Druhým dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie vyhodnotil, že právny predchodca žalobcu nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru bol záver o tom, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Uvedené tvrdenie žalobcu žalovaná nerozporovala.

15. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/18 vyplýva, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

16. Žalovaná v konaní nerozporovala tvrdenie žalobcu, že uzavretá zmluva spĺňa všetky podstatné náležitosti. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere z čl. V bod 1 vyplýva veriteľovi oprávnenie požadovať od žalovanej ako dlžníčky predloženie dokladov preukazujúcich jej schopnosť splácať pohľadávku a podľa čl. VIII. bod 2.8. žalovaná ako dlžníčka súhlasila s tým, aby si veriteľ overil pravdivosť údajov, ktoré mu poskytla v súvislosti so žiadosťou o poskytnutie úveru. Pokiaľ by z týchto skutočností súd prvej inštancie nedospel k záveru, že nedošlo k porušeniu článku 8 smernice 2008/48, mal ďalej ex officio skúmať či k tomuto porušeniu došlo. Pokiaľ však súd prvej inštancie neskúmal splnenie požiadavky posúdenia bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy v spolupráci so stranami sporu (ak strany nepožiadali o vyjadrenie sa k skúmaniu bonity dlžníčky) a vychádzal z predpokladu, že bonita dlžníčky skúmaná dodávateľom nebola, jeho postup nebol správny, pričom ním poskytol neprimeranú a jednostrannú ochranu spotrebiteľky v procesných právach na úkor dodávateľa. Odvolací súd zdôrazňuje, že v spotrebiteľských sporoch je potrebné poskytovať vyššiu ochranu spotrebiteľovi, ale táto musí byť poskytovaná v rozumnej miere a v súlade so základnými princípmi sporového konania. Žalovaná ako spotrebiteľ netvrdila, že by dodávateľ neskúmal jej bonitu a nenavrhol vykonať žiaden dôkaz, bola v konaní úplne pasívna. Preto záver súdu prvej inštancie o tom, že dodávateľ neskúmal bonitu žalovanej bez popretia skutkových tvrdení žalobcu uvedených v žalobe žalovanou podľa § 150 a § 151 CSP je pre strany sporu nepredvídateľným a prekvapivým.

17. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie v závere o nedodržaní písomnej formy spotrebiteľskej zmluvy dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v závere o nepreukázaní splnenia povinnosti skúmania bonity dlžníka danú vec nesprávne právne posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP.

18. V ďalšom konaní súd prvej inštancie posúdi vec v naznačenom smere, dôsledne preskúma splnenie podmienok uzavretia spotrebiteľskej zmluvy a obsahové náležitosti tejto zmluvy a vo veci na základe zisteného stavu opätovne rozhodne.

19. O trovách konania vrátane tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci (§ 396 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).